

Agustí Ensesa Bonet

Escola de Tastavins del Gironès (amb la col·laboració de la sommelier Clara Antúnez Ferrer)

El vi

Somni 2010

Vi escumós

Un producte inèdit dins la D.O. Empordà. Elaborat amb la varietat autòctona Garnatxa negra en el celler Can Sais, ubicat al massís de les Gavarres. Es tracta d'un vi escumós rosat que en copa presenta una bombolla molt fina i una corona persistent. De color rosat pàl·lid. En nas presenta moltes característiques de la varietat. Aroma floral que recorda

les roses i notes de confitura de maduixa. Les herbes aromàtiques de la zona on maduren els raïms també s'hi noten. Quan el tastem ens evoca les característiques mediterrànies de la comarca de producció, el Baix Empordà. Bon maridatge amb un suquet de rogers de la llotja de Palamós. Preu aproximat: 18 €. El celler elaborador: Celler Can Sais

de Vall-llobrega està reconegut com uns dels millors cellers elaboradors de vins al Baix Empordà. Aquest escumós va ser presentat en una activitat amb maridatge a l'Espai del Peix de Palamós la tarda del passat dimecres dia 14 de desembre. Per a més informació: www.cellercansais.com, www.espaidelpeix.org i www.girovi.cat.

Col·leccionisme

La Grossa de Nadal

Loterofilia, el col·leccionisme de dècims, bitllets i material de rifes

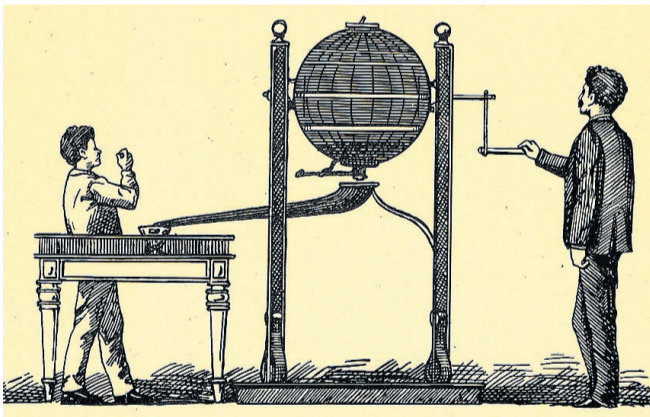
Xavier Romero

El proper dijous, dia 22 de desembre, tornarà a celebrar-se un la tradicional i popular rifa de Nadal de la Loteria, que l'any que ve arribarà als 200 anys de la seva existència en un format molt semblant a l'actual. D'extraordinari fenomen social es pot considerar aquest sorteig, que és el que reparteix més premis –la Grossa puja aquest any fins els 4 milions d'euros per sèrie, és a dir, 400.000 euros per dècim–, perquè també és el que aconsegueix més demanda i venda.

De loteries sempre se n'han jugat, aquí i arreu, tot i que la de Nadal de l'Estat espanyol sigui segurament la campiona en premis, precisament perquè el ciutadà hi confia molt en tenia al darrere la garantia estatal, i en ser d'altra banda la més generosa quant a proporció de diners retornats al jugador.

Fins no fa gaire, el col·leccionisme de tots els vestigis que depara la loteria, que s'anomena Loterofilia, començant pel popular dècim i les seves múltiples variants, era un dels cinc o sis primers en el rànquing d'acceptació popular, rere de la filatèlia, la numismàtica, la cartofilia, els tebeos i els cromos. Hi havia practicants que arribaven a bastir unes extraordinàries col·leccions sense haver de gastar-se ni un duro, gràcies a la recollida de paper no premiat, i als intercanvis amb altres aficionats. D'altra banda, la mateixa Direcció General de Loteries editava unes esplèndides guies tant d'administracions com de col·leccionistes, amb la qual cosa es facilitava notablement la recerca de les peces necessàries per anar completant les diferents temàtiques dintre de la loterofilia.

Ja hem parlat en anteriors ocasions de les moltes variables susceptibles d'ésser conreades al voltant dels dècims, sempre jugant amb els números –de l'1 al 80.000, els capicues, per sortejos, per administracions, per anys complerts, etc...–; voldríem afegir-hi, però, algunes altres pinzellades com que hi havia loteria als territoris i colònies d'ultramar, des de Carles III fins a Alfons XIII, tot coneixent-se bitllets de 1782; que la loteria del segle XIX, des de Ferran VII fins a Alfons XII, encara és relativament assequible;

que per Nadal de l'any 1939 eren bitllets de vint parts –vigèsims en comptes de dècims–; que des de primers dels anys setanta han proliferat unes sèries de postals publicitàries il·lustrades per alguns destacats dibuixants –Dátile, E. de Lara, Pablo, Summers, Mingote...–; que els motius han estat històricament molt diversos i significatius de la vida social, econòmica, monumental, artística i turística del país; i que igualment han estat triats per il·lustrar-la temes com els refrans, els signes zodiacals, el futbol –«el futbol con lotería, reparte más alegría», o «podemos ser campeones, ganando muchos millones»–.

Una de les col·leccions més boniques i relativament fàcils d'aconseguir és la de tots els sortejos de l'any, que des de fa unes dècades es dediquen tots ells a un tema monogràfic en particular. Demaneu el paper que els altres llisten, i veureu que sense gaire feina anireu completant composicions molt maques. També ens podem endinsar en les loteries estrangeres, i entre d'altres coses guanyarem en cultura general tot viatjant per la geografia, la història i l'actualitat de tants i tants països.

Gironins del segle XIX

Josep Amat Capmany

Ningú més que ell podia saber com li arribava a costar mirar d'adaptar-se a la rutina. Els darrers anys havien estat mig un somni mig un malson. Havien passat tantes i tantes coses que tot allò viscut semblava irreal, com si ara hagués despertat per enfrontar-se a la realitat, una vida convencional en la qual els desitjos de llibertat i les esperances de convertir aquell país en un estat avançat quedaven en un calaix tancat amb clau. Sort en tenia, però, que podia anar escrivint les seves obres de teatre.

Josep Amat Capmany va néixer a Figueres, sembla que el 1846, segons apunten algunes fonts consultades, com ara el *Diccionari Biogràfic de l'Alt Empordà*. Després d'assistir a l'escola primària, Amat va estudiar a l'Institut de Figueres i el 1866 va obtenir el títol de Batxiller en Arts. Tot seguit va fer la carrera de dret, per acabar convertint-se en advocat.

Ara bé, també va participar de manera activa en el període conegut com a Sexenni Democràtic, que va començar el 1868 amb el pronunciament progressista del general Prim. En moltes localitats es van organitzar Junes Revolucionàries d'àmbit municipal i Figueres –on el 1842 ja s'havia intentat proclamar la República– no en va ser excepció.

El 1875, la monarquia va recuperar el poder i els republicans van quedar marginats. Tot i això, van mantenir una intensa activitat política, tal i com es pot comprovar resseguint les publicacions periòdiques de l'època, com ara *El Ampurdanés*, on va col·laborar Josep Amat Capmany.

LLEIS I LITERATURA

De fet, al llarg de la seva vida, aquest llicenciat en lleis va combinar l'exercici de la seva professió amb la publicació d'obres literàries i peces teatrals. En aquest sentit es poden destacar títols com *A punt de caure i ¡Todavía!*, tots dos de 1877; *Ferma d'espòli forçada. Drama tràgic en tres actes y en prosa*, de 1892; o *Llas que no lliga*, de 1895.

Més enllà de les seves ocupacions personals, el 1888 Amat va ser escollit president del Casino Menestral Figuerenc, una entitat fundada el 1856 i vital per entendre el teixit associatiu de la capital altempordanesa al llarg dels segles XIX i XX.

Josep Amat Capmany va morir el 1896 a la ciutat que l'havia vist néixer cinquanta anys abans.

Xavier Carmaniu Mainadé
Historiador i periodista